

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Bölgede 1990'lı yıllarda yaşanan çatışmalı süreçler ve uygulanan güvenlikçi politikalar neticesinde Hakkari ili Şemdinli ilçesine bağlı Ayranlı, Meşelik ve Üzümkıran köyleri 1994 yılında zorla boşaltılmıştır. Bu tarihten itibaren köylerine dönmek, bağ ve bahçelerini işlemek isteyen yurttaşlarımızın Hakkari Valiliği ve Şemdinli Kaymakamlığı başta olmak üzere ilgili tüm resmi kurumlara yaptıkları başvurular sistematik olarak reddedilmiştir.

Bölgedeki diğer birçok köye yurttaşların geçici olarak dahi olsa girişlerine izin verilirken, Ayranlı, Meşelik ve Üzümkıran köylerinin sakinlerine hiçbir şekilde izin verilmemesi açık bir çifte standart ve hak ihlalidir. 2013-2015 yılları arasında yürütülen barış ve çözüm süreci döneminde, köylülerin köylerine gidip cevizlerini toplamalarına ve tarımsal faaliyetlerde bulunmalarına izin verilmiş, bu durumun herhangi bir güvenlik zafiyeti yaratmadığı fiilen görülmüştür. Ancak bu tarihlerden sonra yapılan tüm geri dönüş başvuruları, idare tarafından somut bir kanıta dayanmayan soyut "güvenlik" gerekçeleriyle tekrar reddedilmeye başlanmıştır.

Köy Muhtarları ve çok sayıda köy sakininin tarafıma ilettiği beyanlara göre; Şemdinli Kaymakamlığına yapılan son sözlü başvurularda mülki idare amirliği tarafından yurttaşlara "kaçak yollarla gidebilirsiniz" şeklinde gayriciddi ve yurttaşları hukuka aykırı yollara sevk eden son derece vahim bir beyanda bulunulmuştur. Yurttaşların yasal ve meşru yollardan aileleriyle birlikte kendi mülklerine erişim hakkı engellenirken, onları can güvenliklerini tehlikeye atacak gayriresmi yollara yönlendirmek kabul edilemez.

02.06.2018

02.06.2018

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 23. maddesi ile güvence altına alınan "Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti" ile 35. maddesinde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek 1 No'lu Protokol'de düzenlenen "Mülkiyet Hakkı", idarenin keyfi ve orantısız güvenlik gerekçeleriyle yıllardır ihlal edilmektedir. Yurttaşlarımızın 30 yıllık köy hasretinin giderilmesi, bağ ve bahçelerine kavuşarak ekonomik ve sosyal yaşamlarını yeniden inşa edebilmeleri hukuki bir zorunluluktur.

Bu bağlamda;

1. Şemdinli ilçesindeki diğer köylere geçici de olsa erişim izni veriliyorken, Ayrınlı, Meşelik ve Üzümkıran köylerine girişlerin "güvenlik" bahanesiyle tamamen yasaklanmasının hukuki ve somut gerekçesi nedir? Bu üç köye özgü, idarece tespit edilmiş objektif riskler nelerdir?
2. 2013-2015 yılları arasında yurttaşların köylerine gidip hasat yapmalarına izin verilmişken, bu tarihten sonra yasakların yeniden devreye girmesinin nedeni nedir? 2015 yılından bugüne bölgede yurttaşların kendi arazilerine girmesini engelleyecek hangi güvenlik sorunları devam etmektedir?
3. Şemdinli Kaymakamlığında görevli yetkililerin, yasal izin talep eden köy muhtarlarına ve sakinlerine "kaçak yollarla gidebilirsiniz" şeklinde beyanda bulunduğu iddiası Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Yurttaşları gayriyasal ve tehlikeli yollara teşvik eden bu vahim iddiaya ilişkin mülki idare amirleri hakkında idari bir soruşturma başlatılacak mıdır?
4. Yurttaşların kendi arazilerine resmi izinle gitmeleri engellenirken yetkililerce önerildiği iddia edilen "kaçak yolların" kullanılması durumunda, bölgedeki mayın, patlayıcı veya olası çatışma riskleri nedeniyle yaşanabilecek can kayıplarının sorumluluğu idareye mi ait olacaktır?
5. Anayasa ile güvence altına alınan seyahat hürriyeti ve mülkiyet hakkının kullanımını 30 yıldır engelleyen idari pratiğe son vererek, Ayrınlı, Meşelik ve Üzümkıran köylülerinin kendi topraklarına kalıcı veya geçici olarak, güvenli bir şekilde dönebilmeleri için Bakanlığınızca yürütülen bir eylem planı var mıdır?
6. 1994 yılından bugüne köylerine girişleri engellenen, bağ ve bahçelerini, özellikle ceviz ağaçlarını hasat edemeyen köy sakinlerinin uğradığı ekonomik mağduriyetlerin tespiti ve tazmini amacıyla bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
7. Hakkari Valiliği ve Şemdinli Kaymakamlığına, söz konusu köylülerin taleplerinin karşılanması ve köylerine dönüşlerinin (veya tarımsal faaliyetleri için geçici erişimlerinin) ivedilikle sağlanması yönünde bir talimat vermeyi planlıyor musunuz?